

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Cilt: 12 Sayı: 66 Ekim 2019

www.sosyalarastirmalar.com

Issn: 1307-9581

Volume: 12 Issue: 66 October 2019

www.sosyalarastirmalar.com

Issn: 1307-9581

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2019.3629>

TÜRKİYE SÜRELİ YAYINLARA YANSIYAN YABANCI DİL EĞİTİMİ KONULU ARAŞTIRMALAR (2014-2019)*

STUDIES ON FOREIGN LANGUAGE EDUCATION IN PERIODICALS IN TURKEY (2014-2019)

Mustafa GÜÇLÜ**

Ahmet ŞAHAN***

Öz

Sosyolojik anlamda eğitim, toplumun önemli kurumları arasındadır. Her sosyal kurumda olduğu gibi eğitimde toplumun belli ihtiyaçlarını karşılamak için ortaya çıkmıştır. Eğitim kurumları da toplumun eğitimsel anlamdaki bu ihtiyaçlarını karşılamak için üzerine düşen görevleri yerine getirmek zorundadır. Toplumsal alanda yaşanan değişimler eğitim sistemlerini etkilemekte, eğitim sistemlerinin de değişimlere cevap verebilmesi gerekmektedir. Bir ülkenin eğitim sisteminin gelişmesini etkileyen unsurlardan biri de bilimsel araştırmaların yapılması ve yapılan araştırmaların uygulamaya aktarılmasıdır. Bu konuda eğitim alanındaki dergilerin önemli bir rol üstlendiği söylenebilir. Yapılan bu araştırmada Türkiye’de yabancı dil eğitimi konulu araştırmaların süreli yayımlar açısından değerlendirilmesi ve konu hakkında araştırmaların daha çok hangi yönlerde geliştiği konusunda araştırmacılara bilgi verilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda dergilerde incelenen makalelerde daha çok; yabancı dil öğretim ilke ve yöntemleri, yabancı dil eğitiminin psikolojik temelleri, yabancı dil öğretmen ve öğretmen adayları, sınıf içi öğrenme ortamı, yabancı dil öğretim programları, yabancı dil öğretiminde kullanılan metinler ve yabancı dil eğitimi politikası konularının ağırlıklı olarak ele alındığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Eğitimi, Süreli Yayınlar, Araştırma, Eğitim Dergileri.

Abstract

Sociologically, education is among significant institutions of society. As in every social institution, education came into existence in order to meet certain needs of society. Educational institutions have to fulfill their duties to meet these educational needs of society. Changes which occur in society affect educational systems and educational systems should be able to respond to changes. One of the components which affects the development of the educational system of a country is conducting scientific research and putting research carried out into practice. It can be said that journals in the field of education play a significant role in scientific research. In this study, it is aimed to evaluate research on foreign language education in periodicals in Turkey and to inform researchers of in what aspects research on education in Turkey was largely conducted. In the study, the document analysis method, which is one of the qualitative research methods, was used. As a result of the study, it is seen that foreign language teaching principles and methods, psychological foundations of foreign language education, foreign language teachers and teacher trainees, learning environment within the classroom, foreign language education curricula, texts used in foreign language teaching and foreign language education policies were mainly addressed in the articles examined in the journals.

Keywords: Foreign Language Education, Periodicals, Research, Journals of Education.

* Bu araştırma Erciyes Üniversitesi BAP Birimi tarafından desteklenen 6161 kodlu projeden üretilmiştir.

** Doç. Dr., Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Kayseri, mguculu@erciyes.edu.tr

*** Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Kayseri, asahan@erciyes.edu.tr

1. GİRİŞ

Günümüzde dünya üzerinde konuşulan dillerin sayısı kesin olarak bilinmemektedir. Ancak, kesin sayının bilinmemesine karşın, bu sayınıyaklaşık olarak 300 ila 500 arasında olduğu tahmin edilmektedir. Dünya üzerinde konuşulan dil sayısının bu kadar fazla olmasına karşın, gittikçe artan uluslararası ilişkiler ulusların kendi ana dilleriyle iletişim sağlamalarını yetersiz kılmaktadır. Bu nedenle, günümüzde insanların yalnızca kendi anadillerini bilmeleri artık yeterli görülmemektedir. Dolayısıyla, diğer ülkelerin dillerini öğrenme gereksinimi ortaya çıkmıştır. Ancak, ikinci dil olarak öğrenilen dillerin sayısı oldukça sınırlıdır. Bir dilin başka uluslar tarafından öğrenilmesini önemli kılan ölçütlerin başında o dili konuşan ülkenin politik ve ekonomik durumu gelmektedir. Bunu askeri sözleşmeler, tarihsel, kültürel ve ticari ilişkiler izlemektedir (Aygün, 2008).

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de yabancı dil öğretimine talep giderek artmış ve dünyada birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de yabancı dil eğitim-öğretimi önemli bir sorun olarak ortaya çıkmış bulunmaktadır. Günümüzde dil eğitiminin kimi zaman bir baskı aracı olarak kullanılması yadsınamaz bir gerçektir. Yabancı dili ana dil üzerinde bir önemde ele almak yozlaşmaya da yol açabilir. Oysa anadil ve yabancı dil öğretimi dengeli bir biçimde verildiğinde, önemli bir kültürel zenginleşme sağladığı da bir gerçektir (Aygün, 2008).

Dünya uluslarının birbirlerini anlama ve birbirleri ile karşılıklı çok yönlü ilişkiler kurma ihtiyacı, günümüzde geçmiş yüzyıllarda olduğundan çok daha fazladır. Bu nedenle, kendi dili ve kültürü yanında, farklı yabancı dil ve kültürleri de çok iyi bilen insanlara her düzeyde ve meslekte şiddetle ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacın karşılanması ise yabancı dil eğitiminin başarılı bir biçimde gerçekleştirilebildiği bir eğitim sistemi ile mümkün olabilir (Alpay, 1995).

Yabancı dil eğitimi ülkemizde en çok tartışılan konular arasında yer almaktadır. Bu tartışmaların odak noktası ise Türkiye’de yabancı dil eğitiminin istenen düzeyde olmamasıdır. Yabancı dil eğitimi ile ilgili eleştirilerin en önemlisini öğretmen konusu oluşturmaktadır. Türkiye’de istenen nitelikte öğretmen yetiştirilememesi önemli bir sorun olarak hala yerini korumaktadır. Yabancı dil eğitim sistemindeki en önemli eksikliklerden bir diğeri ise yöntemsel hatalardır. Osmanlı İmparatorluğundan bu yana süre gelen yabancı dil yöntemleri ve uygulamaları, yabancı dil eğitiminde bir dil öğretme kültürü oluşturmuştur. Diğer bir sorun da, üniversitelerdeki yabancı dil öğretmeni yetiştiren akademik program içeriklerinin alan çalışması ile değil, masa başı çalışma ile ve uzman görüşüne dayalı olarak hazırlanmış olmasıdır.

Yabancı dil eğitiminin istenen nitelikte olabilmesi için sorunların belirlenmesi ve bu sorunlara çözüm önerilerinin getirilmesi önemli görünmektedir. Bu konuda araştırmalar yapılması, araştırma sonuçlarının uygulamaya aktarılması ve yapılan araştırmaların uygulamadaki etkililiğinin gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bunun için en önemli araçların başında konu ile ilgili yapılan araştırmalar gelmektedir. Bu nedenle, Türkiye’de yapılan yabancı dil eğitimi konulu araştırmaların, yabancı dil eğitiminde sorunları belirleme ve çözüm önerileri getirmeye dönük yapılması büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmada, son dönemde Türkiye’de yabancı dil eğitimi konulu araştırmaların neler olduğuna ve yapılan çalışmaların hangi konularda yoğunlaştığına değinilmiştir. Ayrıca, araştırmada, süreli yayınlara yansımaları ölçüsünde, bu araştırmaların yabancı dil eğitiminin sorunlarının belirlenmesine ve çözüm getirilmesine ne derece katkı sağladıkları ele alınmıştır.

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, 2014 ve 2019 yılları arasında Türkiye’de süreli yayınlara yansıyan yabancı dil eğitimi konulu araştırmalar hakkında bilgi vermektir. Bu amaç çerçevesinde şu sorulara cevap aranmıştır:

1. 2014 ve 2019 yılları arasında Türkiye’de yabancı dil eğitimi konu alan makalelerde öğretim ilke ve yöntemleri ile ilgili hangi konular ele alınmıştır?
2. 2014 ve 2019 yılları arasında Türkiye’de yabancı dil eğitimi konu alan makalelerde sınıf içi öğrenme ortamı ile ilgili hangi konular ele alınmıştır?
3. 2014 ve 2019 yılları arasında Türkiye’de yabancı dil eğitimi konu alan makalelerde öğretmenlerle ilgili hangi konular ele alınmıştır?
4. 2014 ve 2019 yılları arasında Türkiye’de yabancı dil eğitimi konu alan makalelerde yabancı dil eğitiminin psikolojik temelleri ile ilgili hangi konular ele alınmıştır?
5. 2014 ve 2019 yılları arasında Türkiye’de yabancı dil eğitimi konu alan yabancı dil öğretim programları ile ilgili hangi konular ele alınmıştır?
6. 2014 ve 2019 yılları arasında Türkiye’de yabancı dil eğitimi konu alan makalelerde yabancı dil öğretiminde kullanılan metinlerle ilgili hangi konular ele alınmıştır?

7. 2014 ve 2019 yılları arasında Türkiye’de yabancı dil eğitimi konu alan makalelerde eğitim politikası ile ilgili hangi konular ele alınmıştır?

2. YÖNTEM

2.1 Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Karasar’a (2005) göre tarama modeli, var olan durumu aynen resmetmeyi esas alması ile ön plana çıkmaktadır. Yapılan araştırmada Türkiye’de yabancı dil eğitimi konulu çalışmaların süreli yayınlara yansımaları ele alınmaya çalışılmıştır. Araştırmada ayrıca nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman inceleme yöntemi beş adımda gerçekleştirilmektedir. Bunlar: dokümanlara ulaşma, orijinalliği kontrol etme, dokümanları anlama, verileri analiz etme ve veriyi kullanmadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

2.2 Evren ve Örneklem

Türkiye’de yayın yapan tüm eğitim dergilerinde, 2014 ve 2019 yılları arasında yayımlanan yabancı dil eğitimi konulu makaleler araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Eğitim ve Bilim Dergisi, Milli Eğitim Dergisi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Dergisi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi ve Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi oluşturmaktadır. Dergilerin belirlenmesinde; doçentlik başvurularında kabul edilmesi, uzun yıllardır yayınlanıp belli bir yayın geleneğinin olması gibi kriterleri dikkate alınmıştır. Örneklem olarak belirlenen dergilerde yıllara göre belirlenen makale sayıları aşağıdaki gibidir:

Yıllar	Makale Sayıları
2014	10
2015	9
2016	3
2017	5
2018	3
2019	2

2.3 Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın örneklemini oluşturan dergilerin 2014 ile 2019 yılları arasında yayımlanan tüm sayılarında yabancı dil eğitimi konusu taranmış ve amaca uygun bulunan makaleler belirlenmiştir. Amaca uygun bulunan makaleler ele alınan konu, anahtar kelimeler ve araştırmanın amacı gibi özellikler açısından değerlendirilmiş ve toplam yedi adet kategori oluşturulmuştur. Öğretmen, öğretim ilke ve yöntemleri, sınıftaki öğrenme ortamı, yabancı dil öğretim programları, yabancı dil eğitiminin psikolojik temelleri, öğretim sürecinde kullanılan metinler ve eğitim politikası alanları başlıca yedi kategoriye oluşturulmuştur.

Kategorilerin oluşturulmasından sonra her makaleye ilgili olduğu kategori altında yer verilmiş ve her makale ele alınan konu, araştırmanın amacı ve araştırmanın sonucu gibi bazı kriterlerden açısından analiz edilmiştir.

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde alt problemlere uygun olarak bulgulara yer verilmiş ve makalelerde yer alan temel düşünceler ele alınmıştır.

3.1 2014 ve 2019 Yılları Arasında Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi Konu Alan Makalelerde Öğretim İlke ve Yöntemleri İle İlgili Ele Alınan Konular

Örneklem olarak alınan dergilerde 2014 ve 2019 yılları arasında yayımlanmış yabancı dil eğitimi konu alan makaleler incelendiğinde, bu makalelerin dokuzunun yabancı dil öğretim ilke ve yöntemleri ile ilgili oldukları görülmektedir. Altı şapka düşünce tekniği, artırılmış gerçeklik uygulamaları, web tabanlı öğrenmede öğrenme nesnelerinin kullanılması, eylem odaklı yaklaşımlar, drama yöntemi, mikro öğretim ve konuşma eğitiminde dijital öykü kullanımı bu makalelerde ele alınan başlıca konuları oluşturmaktadır. Bunun yanında bu bölümde yabancı dil eğitiminde yöntem konusunu ele alan bir araştırma da bulunmaktadır.

Dergilerde öğretim yöntem ve tekniklerinden altı şapka düşünce tekniği, mikro öğretim, drama yöntemi ele alınan konular arasındadır. Bezir ve Baran (2014), sınıf ortamında gerçekleştirilemeyen öğretim etkinlikleri konusunda Second Life ortamında altı şapka düşünce tekniğinin etkililiğini araştırmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasının kullanıldığı bu araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin aktif olarak öğretim sürecine katıldıkları ve düşüncelerini kanıtlamak için yollar aradıkları görülmüştür. Özçelik

(2017) ise nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yöntemini kullandığı araştırmasında Fransızca öğretmen adaylarının mikro öğretim uygulamaları hakkındaki görüşlerini değerlendirilmiştir. Araştırma sonucuna göre, Fransızca öğretmen adayları, Fransızcanın öğretiminde sesletimi doğru bir biçimde yapma, yönergeye göre sunum hazırlama, kişisel heyecanını yenme, okuma öncesi etkinlik ve sunum hazırlama gibi konularda güçlüklerle karşı karşıya kaldıklarını düşünmektedirler. Yılmaz ve Keşli Dollar (2017), yapmış oldukları araştırmalarında öğrenci ve öğretmenlerin İngilizce derslerinde drama kullanmaya ilişkin tutumlarını ölçmeyi hedeflemişlerdir. Araştırma sonunda drama kullanmanın öğrenci ve öğretmenlerde İngilizce derslerine ilişkin olum tutum gelişmesinde etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Dergilerde ele alınan konulardan biri de yabancı dil eğitiminde dijital öykü kullanmanın ders başarısındaki etkililiğidir. Bu araştırmalardan Tatlı ve Aksoy'un (2017) yapmış oldukları araştırmada yabancı dil konuşma eğitiminde dijital öykü kullanmanın etkileri ele alınmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasının kullanıldığı araştırmanın sonucuna göre, konuşma eğitiminde dijital öykü kullanma öğrencilerin motivasyonunu arttırmakta, dersin kalıcılığına katkı sağlamakta ve sunum yapmaktan hoşlanmayan öğrenciler kendilerini daha rahat hissettikleri hissetmektedirler.

Küçük, Yılmaz ve Denkteş (2014), araştırmalarında Arttırılmış Gerçeklik uygulamalarının ders başarısı üzerindeki etkilerini ele almışlardır. Araştırmada Arttırılmış Gerçeklik uygulamaları ile İngilizce öğreniminde öğrencilerinin başarı, tutum ve bilişsel yük düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre, Arttırılmış Gerçeklik uygulamalarıyla İngilizce öğreniminden ortaokul öğrencilerinin memnun kaldıkları, kaygı düzeylerinde ise azalma olduğu ve gelecekte bu tür uygulamaların derslerinde kullanılmasını istedikleri belirlenmiş ve bireysel öğrenme sürecinde bilişsel yüklenmelerinin düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Çalışmada, ayrıca başarı düzeyi yüksek olan öğrencilerin Arttırılmış Gerçeklikle ilgili ders uygulamalarına yönelik tutumlarının başarı düzeyi düşük öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksek olması elde edilen önemli bir diğer sonuçtur.

Başal ve Gürol (2014), web tabanlı öğrenme sürecinde kullanılan nesnelere öğrenme başarısı üzerindeki etkilerini ele aldıkları araştırmalarının sonunda, öğrenme nesnelere web tabanlı yabancı dil eğitim çalışmalarında öğrencilerin başarılarını olumlu yönde etkilediği sonucuna varmışlardır.

Dergilerde yabancı dil eğitimi konusunda ele alınan konulardan biri de öğrenme stratejileridir. Bu konuda Solak (2014), farklı ülkelerde İngilizce öğrenme stratejilerini askeri personel üzerinde araştırmıştır. Araştırma sonucuna göre, farklı ülkelerden araştırmaya katılan askeri personelin dil öğrenme stratejilerini kullanmalarına rağmen, bu stratejileri kullanmada diğerlerinden çok iyi olmadıkları sonucuna varılmıştır.

Aydoğdu, Ercanlar ve Aydınalp (2017) tarafından yapılan araştırmada, eylem odaklı yaklaşımı temel alan projeye dayalı faaliyetlerin geliştirilmesi, bunların Fransızca yabancı dil öğretiminde uygulanması ve bu uygulamanın öğrencilerin dilsel, kültürel ve iletişimsel becerilerinin gelişmesine, öğrenciler arası işbirliğinin ve motivasyonun pekiştirilmesine olan etkilerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Derinlemesine gerçekleştirilen araştırma sonucunda iki ana ve 22 tane de alt tema elde edilmiştir. Birinci ana temada projelerin öğrenme süreçlerine ve öğrencilere dair getirileri, ikinci ana temada ise grup çalışmasının zorluklarından doğan sınırlılıklar ve projelerin gerçekleştirildiği ortamın hedef dilden kopuk olmasından kaynaklanan zorluklar ele alınmıştır.

Türkiye'de yabancı dil öğretim yöntemlerini tarihsel açıdan ele alan Demiryürek (2014), 1891-1928 yılları arasında Türkiye'de kullanılan yöntemleri ele almayı hedeflemiştir. Araştırmada, özellikle 19. Yüzyıla kadar Osmanlı'da yabancı dil bilenlerin genellikle gayrimüslimlerden oluştuğu belirtilirken, Tanzimattan sonra Batı tarzında açılan okullar sayesinde Türklerin de yabancı dil öğrenmeye başladığı vurgulanmakta ve özellikle 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyıl başlarında dil öğretim yöntemlerinin tartışılmaya başlandığı belirtilmektedir.

3.2 2014 ve 2019 Yılları Arasında Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi Konu Alan Makalelerde Sınıf İçi Öğrenme Ortamı ile İlgili Ele Alınan Konular

Sınıf içi öğrenme öğretme ortamı ile ilgili ele alınan makalelerde başlıca ele alınan konular: sözlü iletişim tercihleri, dil öğretim sürecinde çoklu ortam algıları, sınıf içi etkileşimsel beceriler ve dil eğitiminde teknolojinin entegrasyonu konularından oluşmaktadır.

Sınıf içi öğrenme-öğretme sürecinde teknoloji kullanımını konusunu ele alan makalelerden Zengin ve Aksu'nun (2017) yaptığı araştırmada, Türkiye'de yabancı dil eğitiminde teknolojinin entegrasyonu konusu değerlendirilmiş ve konuya ilişkin yapılan araştırmaların sonuçları analiz edilmiştir. 2005 ve 2016 yılları arasında konuya ilişkin yayımlanmış kırk yedi makale değerlendirmeye alınmış ve bu araştırmalarda ele alınan makaleler üç ana tema altında ele alınmıştır. Bunlar: öğrenci başarısı, öğrenci ve öğretmen algıları ile öğretmen eğitimi temalarıdır. Şen ve Ağır (2014) ise İngilizce öğretiminde beyaz tahta kullanmanın

ilköğretim okulu öğrencilerinin başarılarına olan etkilerini incelemişlerdir. Araştırmada beyaz tahta kullanmanın ilköğretim öğrencilerinin İngilizce ders başarısına olumlu etki etkide bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Sözlü iletişim, yabancı dil eğitiminde önemli bir yere sahiptir. Konuya ilişkin araştırmasında Genç (2014), İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenmek durumunda olan Türk öğrencilerin sözlü iletişim tercihlerini incelemiş, araştırma sonuçlarına göre öğrenciler konuşurken yaptıkları hataları düzeltmek istemiş, bunun yanında dil düzeyleri farklı öğrenciler arasında hata düzeltmenin sıklığı, zamanı, düzeltilen hata türleri, düzeltme yöntemi ve kim tarafından düzeltildiği konularında anlamlı farklar olduğu gözlenmiştir.

Çoklu öğrenme ortamları dergilerde ele alınan konular arasındadır. Türel (2014), dil öğrenenlerin etkileşimli çoklu ortama yönelik algılarını belirlemeye yönelik olarak yaptığı araştırmasında, 113 katılımcının interaktif multimedya ortamında yabancı dil öğrenimini yaş, cinsiyet ve meslek açısından ele almıştır. Araştırma sonucuna göre, katılımcılar, etkileşimli çoklu ortamların sadece öğrenmeye katkı anlamında değil aynı zamanda öğrencilerin farklı alanlarda gelişimlerine de katkı sağladığını ifade etmişlerdir.

Ünal, Bozbiyık ve Acar (2019), ihtiyaç analizi ve durum tespitine yönelik olarak yaptıkları araştırmada Almanca öğretiminde sınıf içi etkileşimsel beceriler konusunu ele almışlardır. Tarama modelinde gerçekleştirilen araştırma yirmi ikisi Almanca öğretmen adayı olmak üzere toplam altmış üç kişi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, katılımcılar sınıf içi etkileşimin yabancı dil öğretimindeki önemini vurgulamış, hizmet içi ve hizmet öncesi eğitim sürecinde bu konu hakkında çalışmalar yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

3.3 2014 ve 2019 Yılları Arasında Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimini Konu Alan Makalelerde Öğretmenlerle İlgili Ele Alınan Konular

2014 ve 2019 yılları arasında örneklem olarak alınan dergilerde yabancı dil eğitimi konusunu öğretmenlik mesleği açısından ele alan makale sayısı altıdır. Bu makalelerde, öğretmenlerin dil öğrenme süreçleri, örgütsel sosyalizasyon, motivasyon, öğretmenlerin öğrenme-öğretme konusundaki inançları, mesleki tutum, mesleki kaygı ve öğretmen yetiştirme işinde Avrupa politikaları ele alınan başlıca konulardır.

Öztürk ve Yıldırım (2015) araştırmalarında, İngilizce öğretim elemanlarının dil yeteneklerini, dil öğrenmedeki önceliklerini ve dil öğrenmeye yatkın öğrenci tipine ilişkin bilişlerini ve bu bilişleri etkileyen değişkenleri incelemeyi hedeflemişlerdir. Araştırma sonucunda, yaş, deneyim ve akademik geçmiş gibi değişkenlerin, katılımcıların dil öğrenme süreçlerine ilişkin bilişleri üzerinde anlamlı farklılıklar yarattığı sonucuna varılmıştır.

Örgütsel sosyoloji ele alınan bir diğer konuyu oluşturmaktadır. Ataman ve Kondakçı'nın (2016) veri toplama sürecinde yedi yüz otuz yedi İngilizce okutmanından faydalandıkları araştırmada, örgütlerde içerik, süreç ve bağlam boyutlarıyla ilişkili olan ve hem örgütsel düzeyde hem de birey düzeydeki iki değişken seti ile örgütsel sosyalizasyon arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucuna göre, bilgiyi paylaşma ve hizmet-içi eğitim en güçlü örgütsel düzey yordayıcıları olarak ortaya çıkarken, iş doyumunu, öğretimsel stratejilere yönelik öz yeterlik, duygusal adanmışlık en güçlü bireysel düzeydeki yordayıcılar olarak görülmüştür.

Dergilerde yabancı dil öğretmenlerinin araştırmacı bir yapıya sahip olmalarının motivasyonlarına olan etkilerini ele alan makalelerde bulunmaktadır. Bu çalışmalardan Sönmez ve Baran'ın (2018) yaptıkları nitel araştırma on yedi öğretmen üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, araştırma yapan öğretmenlerin özellikle yeterlilik düzeyinde anlamlı bir artış meydana gelirken, motivasyon düzeylerinde istatistiksel yönden anlamlı bir değişim görülmemiştir.

Öğretmenlerin öğrenme-öğretme konusundaki inançları sınıf uygulamalarına yansımaktadır. Erkmen (2014), yeni mezun İngilizce öğretmenlerinin öğrenme-öğretme konusundaki inançlarını ve sınıf uygulamalarını araştırdığı makalesinde, veri toplama sürecinde yarı yapılandırılmış görüşmelerden, sınıf gözlemlerinden, ders sonrası yansıma formlarından ve uyarılmış hatırlama görüşmelerinden faydalanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, eski yaşantıların öğrenme-öğretme konusundaki inançları etkilediği, öğretmenlerin inançları ve uygulamaları arasındaki uyumsuzlukların farkına vardıklarında inançlarını uygulamalarıyla daha yakından uyumlu hale getirmeye çalıştıkları ve ayrıca öğrenci beklentileri nedeniyle zaman zaman öğretmenlerin inançlarına aykırı uygulamaları da yerine getirmeye istekli oldukları görülmüştür.

Yabancı dil öğretmenlerinde mesleki kaygı ve mesleki tutum dergilerde ele alınan bir diğer konu olmuştur. Yağın (2014), yabancı dil öğretmen adaylarının mesleki kaygılarını çeşitli değişkenler açısından

incelemiştir. Gazi Üniversitesi'nde İngilizce, Fransızca ve Almanca öğretmen adayları üzerinde gerçekleştirilen araştırmada, veri toplama aracı olarak "Öğretmen Adaylarının Kaygı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, yabancı dil öğretmen adaylarının mesleki kaygıları cinsiyet, yaş ve çalışma alanı gibi değişkenler temelinde analiz edilmiş ve bu değişkenler temelinde anlamlı bir farklılık olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Soruç (2015) ise İngilizceyi yabancı dil olarak öğreten öğretmenlerin İngilizceye karşı tutumlarını araştırdığı çalışmasında, çalışma grubu olarak kırk beş öğretmen üzerinde çalışma yapmıştır. Araştırma sonucuna göre, İngilizceyi yabancı dil olarak öğreten öğretmenlerin ortak iletişim dili olarak İngilizceye karşı olumlu tutuma sahip oldukları sonucuna varılmıştır.

Mirici (2015), araştırmasında öğretmen yetiştirmede Avrupa politikaları ve uygulamaları konusunda bilgi vermektedir. Mirici uluslararası bazı belgelerden hareketle yabancı dil öğretmeni yetiştirme konusunda belirlenen politika ve uygulamaları analiz etmiştir. Araştırma sonucunda, yabancı dil öğretmen adaylarına mesleki yeterliklerin kazandırılmasında ortak Avrupa standartlarının nasıl yansıtılabileceğine ilişkin konular hakkında bilgiler verilmiştir.

3.4 2014 ve 2019 Yılları Arasında Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi Konu Alan Makalelerde Yabancı Dil Eğitiminin Psikolojik Temelleri İle İlgili Ele Alınan Konular

2014 ve 2019 yılları arasında örneklem olarak ele alınan dergilerde yabancı dil eğitiminin psikolojik temelleri ile ilgili olarak ele alınan başlıca konular yeterlilik inançları, sosyal psikoloji, bölüm hakkında öğretmen algıları, öğrenen özerkliği, öğrencilerin kalıp ifadeleri kullanma durumları, üst bilişsel farkındalık, öğrenme sürecinde kaygı, öz düzenleme, biliş ve eylem ilişkisi ve öğretim stillerinde oluşmaktadır. Bu makalelerden yeterlilik inançları ile ilgili araştırma Tertemiz ve Ağıldede (2015) tarafından gerçekleştirilmiştir. Makaledeyabancı diller eğitimi bölümünde okuyan öğrencilerin yabancı dil öğretimine yönelik yeterlik inançlarını incelemek için "Yabancı Dil Öğretimi Yeterlik İnancı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, öğretmen adaylarının yeterlik inanç puan ortalamalarının oldukça yüksek olduğu görülmüş, inanç puan ortalamalarının ise farklı anabilim dallarında okuma, cinsiyet ve okul deneyimi dersi alıp almama durumlarına göre farklılık göstermedikleri sonucuna varılmıştır.

Dergilerde yabancı dil eğitimi konusunda sosyal psikolojik araştırmalar da bulunmaktadır. Bu araştırmalardan Koban Koç'un (2015) yaptığı araştırmada, genelleştirici olmayan "the belirli tanımlığının" Türk öğrenciler tarafından yazılı olarak kullanılması kültürel, metinsel, durumsal ve yapısal bağlamda ele alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, "the belirli tanımlığının" sık kullananların kesin (belirli) makaleleri ihmal ettikleri görülmüştür. Rızaoğlu ve Yavuz'un (2017), İngilizceyi ikinci dil olarak öğrenen kişilerin verilen mesajları anlama ve üretme becerileri konusunda yapmış oldukları araştırmada, doksan adet birinci sınıf öğrencisine bir test uygulanmış ve öğrencilere bir söylem verilerek on iki adet durumu cevaplamaları istenmiştir. Araştırma bulgularına göre, öğrenciler anlama testlerinde orta düzeyde bir başarı göstermişler, ilgilerini çeken konuları anlamada çok daha başarılı olurlarken, olumsuz eleştirilerin olduğu durumlarda daha az anlama başarısı göstermişlerdir. Katılımcılar, kötü haberle ilgili soruları yanıtlarken ya da hoş olmayan bir durumda öfkeyi ifade ederken nitelik bakımından en üst seviyeye çıkmışlardır. Yine araştırma sonuçlarına göre, katılımcılar belirli bir kişi hakkında yapılan konuşmalarda ise görüşlerini doğrudan ifade etmekten kaçınmışlardır. Üstünbaş ve Ortatepe (2016), İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin sözlü sınavlarda "kalıp ifadeleri" kullanma durumlarını incelemiştir. Bunun için sözlü sınavlarda yaklaşık yüz doksan öğrencinin verdiği cevaplar videoya kaydedilmiş ve daha sonra görüntüler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırma sonucuna göre, öğrenciler kalıp ifadeleri bireysel sözlü sınavda kullandıkları sınav giren başka bir arkadaşıyla iletişime geçtiklerinde ise daha çok resmi bir dil kullanmayı tercih etmişlerdir.

Yabancı dil eğitiminde algı, öğrenen özerkliği, öz düzenleme, kaygı gibi konular psikolojinin inceleme konuları arasında bulunmaktadır. Algı konusunu yabancı dil eğitiminde konu edinen makalelerde İngilizce öğretmen adaylarının bölümleriyle ilgili algılarında mevcut İngilizce öğretmenlerinin iş olanaklarının öğrencilerin bölümleriyle ilgili algılarını etkilediği sonucuna varılmıştır (Toker, 2015). Yabancı dil eğitiminde kaygıyı konu edinen makalelerde ise öğrencilerin genellikle gramer konularında orta düzeyde, konuşma etkinliklerine hazırlıksız katılma ve hata yapma gibi durumlarda ise yüksek oranda kaygıya kapıldıkları görülmüştür (Aydın ve Arkadaşları, 2018). Öz-düzenleme konusunda da ölçek geliştirme çalışmaları bulunmaktadır. Bu ölçekle yabancı dil öğrencisinin strateji tercihlerini tanımlamak için kullanılabilmesi ve onları dil eğitimi bağlamında ne ölçüde kullandıklarını belirleyebilmesi beklenmektedir (Köksal ve Dündar, 2018). Psikolojinin önemli konularından birisi olan özerklik konusunda ise Fransızca'yı ikinci yabancı dil olarak öğrenen öğretmen adaylarının dil öğreniminde öğrenen özerkliğine ilişkin görüşleri araştırılmaya çalışılmıştır. "Öğrenen Özerkliği Ölçeği"nin kullanıldığı bu araştırmada, öğretmenler dil öğrenme etkinlikleri, öğretmenin rolleri gibi konularda kendilerini özerk olarak görürlerken,

sınıfın/öğretmenin önemi, içerik seçimi ve değerlendirme/motivasyon gibi konularda ise kendilerini nötr olarak görmektedirler (Özçelik, 2015).

Yabancı dil öğretiminde biliş ve üst biliş konusu psikolojik çalışmalar kapsamında yer almaktadır. Dergilerde yabancı dil öğretmenleri ile ilgili biliş ve eylem arasındaki ilişkiyi ele alan bir araştırma bulunmaktadır. Bu çalışmada, yetkinlik odaklı yaklaşımlara ve yönetici öğrenen tercihlerine sahip katılımcıların geleneksel pedagojiye bağlılık gösterdikleri, ancak öğretim planlamasında ve hata düzeltmede iletişimsel uygulamalarda sapma gösterildiği görülmüştür (Öztürk ve Yıldırım, 2019). Almanca öğretmenlerinin hizmet içi alan öğretimine ilişkin görüşleri ile üstbilişsel farkındalık düzeylerini belirlemeyi amaçlayan nitel bir çalışmada ise öğretmenlerin yüksek düzeyde üstbilişsel farkındalık düzeyine sahip oldukları, cinsiyet değişkenine göre ise üstbilişsel farkındalık açısından anlamlı farklılıkların olduğu sonucuna varılmıştır (Batdı, 2016).

Öğrenme stilleri konusu öğrenme psikolojisinin önemli konuları arasında bulunmaktadır. Bu konuda yapılan bir çalışmada Genç (2015), üniversite öğrencilerinin öncelikle bağımsız yabancı dil öğrenme düzeylerinin ve öğrenme stillerinin nasıl bir dağılım gösterdiğini, cinsiyet ve yaş gibi faktörlerin önemli olup olmadığını belirlemeyi amaçlamıştır. Veri toplamak için “Bağımsız Öğrenme Kapasitesi Ölçeği” ve “Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri”nin kullanıldığı araştırma sonucuna göre, bağımsız öğrenme ile cinsiyet arasında kızlar lehine anlamlı bir ilişki olduğu, ancak yaşla herhangi bir ilişki olmadığı sonucuna varılmıştır. Bunun yanında öğrenme stilleri tercihleri ile yaş ve cinsiyet arasında, yine bağımsız öğrenme ve öğrenme stilleri arasında da herhangi bir ilişkinin olmadığı görülmüştür.

3.5 2014 ve 2019 Yılları Arasında Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi Konu Alan Makalelerde Yabancı Dil Öğretim Programları İle İlgili Ele Alınan Konular

2014 ve 2019 yılları arasında örneklem olarak alınan dergilerde yabancı dil eğitim programlarını konu alan makalelerde İngilizce öğretim programları yanında farklı ülkelerin programları ile ilgili araştırmalara da yer verilmiştir.

İngilizce öğretim programları ile ilgili yapılan çalışmalarda özellikle ikinci sınıf öğretim programına yer verilmiştir. İngilizce öğretim programının katılımcı odaklı yaklaşımla değerlendirildiği bir çalışmada nicel ve nitel veri toplama araçları kullanılmıştır. Bu çalışmanın nicel sonuçlarına göre, programın öğelerine ilişkin genellikle öğretmenlerin kararsız oldukları, program hakkındaki düşüncelerde mezun olunan yükseköğretim programına göre farklılığın olduğu sonucuna varılmıştır. Nitel veri toplama araçlarından elde edilen sonuçlara göre ise, öğretmenler programa genelde olumlu bakmaktadırlar. Öğretmenler ders saatlerinin artırılması ve öğrencinin ilgi, ihtiyaç ve düzeylerine uygun olarak ders kitaplarının güncellenmesi gerektiğini belirtmişlerdir (Kandemir ve Tok, 2017). İkinci sınıf İngilizce öğretim programına yönelik yapılan diğer bir çalışmada ise programın etkililiği öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmiştir. Araştırmanın amacına uygun olarak nitel veri toplama araçlarından görüşmenin gerçekleştirildiği çalışmada öğretmenler genellikle program hakkında olumlu görüşler belirtirken, sınıf yönetimi, araç-gereç ve materyal eksikliği, sınıf düzeyine uygun nasıl öğretim yapılacağı gibi konular hakkında sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir (Küçüktepe, Eminoğlu Küçüktepe ve Baykın, 2014).

Dergilerde Kore öğretim programına ilişkin araştırmalar da bulunmaktadır. Aydemir (2016) PISA sınavlarında Kore, Finlandiya gibi ülkelere dikkat çekmekte, bu ülkelerin ortak özelliklerinden birinin eklemeli diller olduğunu dile getirmekte ve bu dillerin okuma ve zihin becerileri yönünden diğer dillerden daha iyi olduğunu belirtmektedir. Çalışmasında, Kore dilinde söz varlığının öğretimini ele alan Aydemir, bu çerçevede Kore’nin ana dili öğretim programını incelemiş ve bir takım öneriler getirmiştir.

3.6 2014 ve 2019 Yılları Arasında Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi Konu Alan Makalelerde Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Metinlerle İlgili Ele Alınan Konular

Dergilerde yabancı dil öğretiminde kullanılan metinler konusuyla ilgili yapılan çalışmalarda yazılı metinlerin önemi ve iletişim becerilerinde niçin fazla tercih edilmediğine ilişkin nedenlerin analiz edildiği araştırmalar yanında yazılı metinlerin etkililiğine yönelik çalışmalar da bulunmaktadır. Bu makalelerden yazılı metinlerin önemi ve yazılı metinlerin iletişim becerilerinde niçin fazla tercih edilmediğine ilişkin nedenleri inceleyen bir makalede yazılı metinlerin gereken önemi görmediğine değinilmiş ve bu metinlerin sözlü iletişim becerilerine uygun düşmediği dile getirilmiştir. Araştırmada yazılı metinlerin sözlü iletişim becerilerine uygun olmamasının nedenleri analiz edilmiştir (Saydı, 2015). Örneklem olarak ele alınan dergilerde metinler konusu ile ilgili olarak ele alınan bir diğer konuda Adam’ın (1997/2011), bir metin çözümleme aracı olarak tasarladığı dizilimsel düzenleniş kavramının anlatsal bir metne uygulanmasıdır. Araştırmada bu uygulamada eylem odaklı bir sınıf etkinliği geliştirilmiştir (Denizci, 2015).

3.7 2014 ve 2019 Yılları Arasında Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi Konu Alan Makalelerde Eğitim Politikası İle İlgili Ele Alınan Konular

Dergide eğitim politikasıyla ilgili olarak örgütlerin yenilikleri bünyelerine kabul etmeleri konusu ele alınmıştır. Bu konuda Cingioğlu (2015), yeniliklerin kabul edilmesi ve uygulanmasında örgüt kültürünü ve yeniliklere uyum sağlanabilmesi konusunun üniversite hazırlık sınıflarında derse giren öğretim elemanları açısından ele alınmıştır. Beşidevlet ve yedisi özel üniversite olmak üzere toplam on iki üniversitede gerçekleştirilen araştırma sonucunda, kurum kültürünün bazı bileşenlerinin mekanik olmalarından dolayı yeniliklerin benimsenmesine direnç gösterildiği, fakat buna rağmen üniversitelerin genelde yenilikleri benimsemek için istekli oldukları görülmüştür.

4. TARTIŞMA

Bir ülkede eğitim alanında yayımlanan makalelerin, yapılan araştırmaların ülkenin eğitim sorunları ile ilgili olması beklenmektedir. Eğitim sorunlarının belirlenmesi yanında çözüm önerilerinin de getirilmesi yapılan araştırmaların en önemli amacını oluşturmaktadır. Yapılan araştırma, 2014 ve 2019 yılları arasında Türkiye’de yabancı dil eğitimi konu alan makalelerden oluşmaktadır. Bu çerçevede yayımlanan makalelerin ülkenin eğitim sorunlarının belirlenmesi yanında aynı zamanda var olan sorunlara ne ölçüde çözüm ortaya koyabildikleri önemli bir sorun olarak kendisini göstermektedir.

Türkiye’de yabancı dil eğitimi ile ilgili sorunlar üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde, yöntem ve teknik konusunun önemli sorunlar arasında görüldüğü söylenebilir (Güven, 2001 ve Yavuz, 2001). Genellikle yöntem ve teknik konusunda yaşanan başlıca sorunlar; öğretmenlerin yapısalcı öğretim alışkanlıklarını devam ettirip yenilikleri takip edip etmemeleri, kuralların ve gramerin ağırlıklı olarak öğretilmesi, dilbilgisi öğretiminin önceliğe alan dilbilgisi çeviri yönteminin sıkça kullanılması olarak dikkat çekmektedir (Erdem, 2016 ve Işık, 2008). Bunun yanında öğretmenin sık olarak anlatım yöntemini kullanmaları yine eleştirilen konulardan biridir (Korkmaz ve Özer, 2016).

Türkiye’de yabancı dil eğitimi ile ilgili araştırmalara konu olan sorunlara bakıldığında önemli sorunlar arasında sınıf ortamı da gösterilmektedir. Bu makalelerde özellikle sınıfların kalabalık olmasının dile getirildiği görülmektedir (Tifarlıoğlu ve Öztürk, 2007).

Yabancı dil öğretmenleri ile ilgili sorunlara ilişkin yapılan araştırmalarda öğretmenlerin nitelik bakımından zayıf oldukları ve bunların büyük çoğunluğunun öğrettikleri yabancı dilin konuşulduğu ülkelere gitmedikleri dile getirilmektedir. Oysa, Avrupa Dil Portfolyosu çerçevesinde yapılan çalışmalar, yabancı dil öğretmenlerinin dilin konuşulduğu ülkelerde staj ve seminer bağlamında belli sürelerle bulunmalarının gerektiğini göstermektedir (Günday, 2007; Haznedar, 2010; Önal, 2000).

Türkiye’de yabancı dil eğitiminin sorunlarını konu edinen araştırmalar incelendiğinde, yabancı dil öğretiminde öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve motivasyonları yanında yabancı dil öğrenmeye yatkınlık gibi konuların da önemli görüldüğü ifade edilmektedir (Akalin & Zengin, 2007; Erdem, 2016). Dergilerde yabancı dil eğitiminin psikolojik temellerinin makalelere konu edinilmesi görülmekle birlikte, öğrenci ilgi ve ihtiyaçları yanında motivasyon konularında daha fazla araştırma yapılması beklenmektedir.

Türkiye’de yabancı dil öğretim programlarının sık olarak değişmesi eleştiri konusu yapılmaktadır. Bunun yanında program çalışmalarının bilimsel temelden yoksun olması yine önemli bir sorun olarak görülmektedir (Erdem, 2016; Işık, 2008).

Fakat Türkiye’de yabancı dil eğitimi konu alan araştırmalarda ders araç-gereci olarak yalnızca öğretim amacıyla kullanılan metinlerin değil, aynı zamanda dil öğretiminde materyal kullanmanın genel anlamda eksik kaldığı yönünde eleştiriler bulunmaktadır (Paker, 2007).

Türkiye’de yabancı dil öğretiminde politika konusunu ele alan çalışmalarda ise daha çok 1970 sonrası seçmeli olarak okutulan Almanca, İngilizce ve Fransızcanın yerine İngilizcenin tek başına okutulmaya başlanması konu edinilmiştir (Sevinç, 2006).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye’de süreli yayınlara yansıyan yabancı dil eğitimi konulu araştırmaların analiz edildiği bu araştırmada yabancı dil eğitimi ile ilgili hangi konulara ağırlık verildiğinin belirlenmesi, ülkenin eğitim sorunlarıyla ne kadar ilgili olduğunun görülmesi ve araştırmacılara bu konuda yol gösterilmesi hedeflenmektedir. 2014 ve 2019 yılları arasında örneklem olarak alınan süreli yayınlara yansıyan yabancı dil eğitimi konulu araştırmalarda elde edilen başlıca sonuçları aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

Dergilerde yabancı dil eğitimi konu edinen makaleler incelendiğinde, bu makalelerin daha çok yabancı dil öğretim ilke ve yöntemleri, yabancı dil eğitiminin psikolojik temelleri, yabancı dil öğretim

programları, yabancı dil öğretmenleri, yazılı metinler, eğitim politikası ve sınıf içi eğitim ortamı ile ilgili oldukları görülmektedir.

Yabancı dil öğretim ilke ve yöntemleri ile ilgili ele alınan konulara bakıldığında, altı şapka düşünce tekniği, artırılmış gerçeklik uygulamaları, web tabanlı öğrenmede öğrenme nesnelerinin kullanılması, eylem odaklı yaklaşımlar, drama yöntemi, mikro öğretim ve konuşma eğitiminde dijital öykü kullanma bu makalelerde ele alınan başlıca konuları oluşturmaktadır. Araştırma konusu edilen bu yöntem ve tekniklerin ortak özelliklerinin öğrencilerin aktif olarak öğrenme sürecine katıldıkları yöntem ve teknikler olduğu görülmektedir. Türkiye’de öğretim yöntem ve teknikleri önemli sorunlar arasında görülmektedir. Dergilerde yabancı dil eğitimi konulu makalelerde öğretim yöntem ve teknikleri konusunun ele alınması, araştırmalarda sorun olarak görülen konuların makalelere yansımaları açısından önemli görülmektedir.

Sınıf içi öğrenme-öğretme ortamı ile ilgili ele alınan makalelerde ele alınan başlıca konular; öğrencilerin sınıf içindeki sözlü iletişim tercihleri, dil öğretim sürecinde çoklu ortam algıları, sınıf içi etkileşimsel beceriler ve dil eğitiminde teknolojinin entegrasyonu konularından oluşmaktadır. Ele alınan konuların genel özelliklerine bakıldığında, sınıfta etkileşimin artırılmasına yönelik konular oldukları görülmektedir. Fakat Türkiye’de yabancı dil eğitiminin sorunlarını ile ilgili makalelerde sınıf ortamı ile ilgili ele alınan konulara bakıldığında, sınıfın kalabalığından ziyade sınıfta öğretimi etkileyen unsurların dikkate alındığı görülmektedir. Sınıf ortamıyla ilgili çok daha değişik konuların makalelere konu olması önemli görülürken, sınıfın kalabalık olmasının öğrenmeye etkileri ile ilgili çalışmalara da yer verilmesi beklenmektedir.

Dergilerde yabancı dil öğretmenlerini konu alan makalelerde ise, öğretmenlerin dil öğrenme süreçleri, örgütsel sosyalizasyon, motivasyon, öğretmenlerin öğrenme-öğretme konusundaki inançları, mesleki tutum, mesleki kaygı ve öğretmen yetiştirme işinde Avrupa ülkelerinin politikaları gibi konular ele alınmıştır. Dergilerde ele alına konular genellikle psikolojik açıdan konuya yaklaşıldığını göstermektedir. Bu nedenle, araştırmalarda sorun olarak ortaya konan öğretmenlik mesleğinin niteliğini arttırmaya yönelik daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır.

2014 ve 2019 yılları arasında örneklem olarak ele alınan dergilerde yabancı dil eğitiminin psikolojik temelleri ile ilgili olarak ele alınan başlıca konular; yeterlilik inançları, sosyal psikoloji, bölüm hakkında öğretmen algıları, öğrenen özerkliği, öğrencilerin kalıp ifadeleri kullanma durumları, üst bilişsel farkındalık, öğrenme sürecinde kaygı, öz düzenleme, biliş ve eylem ilişkisi ve öğretim stilleri konularından oluşmaktadır.

2014 ve 2019 yılları arasında örneklem olarak alınan dergilerde yabancı dil eğitim programlarını konu alan makalelerde İngilizce öğretim programları yanında farklı ülkelerin programları ile ilgili araştırmalara da yer verilmiştir. Yabancı dil eğitim programlarını konu alan araştırmalarda daha çok İngilizce öğretim programını öğretmen ve öğrenci görüşleri açısından ele alan çalışmalar görülmektedir. Oysa yabancı dil eğitimi ile ilgili sorunlara bakıldığında programların nitelik bakımından inceleyen araştırmalara gereksinim vardır. Buradan hareketle dergilerde öğretim programının kalitesini arttırmaya yönelik daha fazla bilimsel çalışmalara ihtiyaç vardır.

Dergilerde yabancı dil öğretiminde kullanılan metinler konusuyla ilgili yapılan çalışmalarda yazılı metinlerin önemi ve iletişim becerilerinde metinlerin fazla tercih edilmemesinin nedenleri üzerinde durulmaktadır. Yazılı metinlerin öğretim sürecinde kullanılması önemli görülmekte birlikte, genel anlamda öğretimde materyal kullanmaya ilişkin çalışmalara da yer verilmesi gerekli görülmektedir

Dergide eğitim politikasıyla ilgili olarak eğitim örgütlerin yenilikleri bünyelerine kabul etmeleri konusu ele alınmıştır. Dergilerde eğitim politikasıyla öğretim programlarını ilişkilendiren ve bu politikaların eğitimdeki sonuçlarını konu alan araştırmalar bulunmamaktadır. Oysa konuya ilişkin sorunlar incelendiğinde politika konusunu çok daha geniş açıdan ele alan araştırmalara ihtiyaç bulunmaktadır. Haftalık ders saatleri, seçimlik dersler ve yabancı dil eğitiminin niteliğinin artırılmasına yönelik politikaların bu çerçevede makalelere konu edilmesi beklenmektedir.

Elde edilen sonuçlara göre başlıca şu öneriler getirilebilir:

- Türkiye’de süreli yayınlarda yer alan yabancı dil eğitimi ile ilgili konuların genellikle Türkiye’de yabancı dil eğitimi sorunlarına paralel olarak ele alındığı görülmektedir. Bunun yanında eğitim politikası, öğretim programları gibi konuların yeterince ele alınmadığı, ders araç gereçleri, veli ve çevre ile ilişkiler ile ders saatleri gibi sorunlarla ilgili ise hiçbir yayının bulunmadığı görülmektedir. Eksik kalan alanlarda da araştırmaların yapılması Türkiye’de yabancı dil eğitiminin niteliğinin artırılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

- Araştırmada Türkiye’de yabancı dil eğitimi konularının süreli yayınlara yansımaları ele alınmış, araştırmaların konu hakkında yapılan araştırma sorunlarıyla paralellik gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmıştır. Bunun yanında yabancı dil eğitim hakkında Türkiye’de yapılan araştırmaların dünya genelinde yapılan çalışmalarla ne kadar paralele ilerlediğine yönelik karşılaştırmalı araştırmaların yapılması adına önemli katkı sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- Akalın, S. ve Zengin, B. (2007). Türkiye’de halkın yabancı dil ile ilgili algıları. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 3(1), 181-200.
- Alpay, M. (1995). *Anadolu liselerinde kültürel sorunlar*. İstanbul.
- Ataman, F. ve Kondakçı, S. (2016). Yükseköğretimde İngilizce Okutmanların Örgütsel Sosyalizasyonunun Yordayıcıları. *Eğitim ve Bilim*, 41(184), 213-233.
- Aydemir, Z. (2016). Kore dili programında söz varlığının öğretimi. *Milli Eğitim Dergisi*, S. 210, 671-681.
- Aydın, S.; Harputlu, L.; Savran Çelik, Ş.; Uştuk, Ö ve Güzel, S. (2018). Çocuklarda Yabancı dil kaygısı üzerine betimsel bir araştırma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 229-241.
- Aydoğdu, C., Ercanlar, M. ve Aydınalp, E. B. (2017). Fransızca yabancı dil öğretiminde eylem-odaklı yaklaşıma dayalı bir uygulama örneği: Nitel bir durum çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(4), 760-780.
- Aygün, S. (2008). *Türkiye’de yabancı dil eğitimi ve Avrupa dilleri ortak çerçeve programı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Başal, A. ve Gürol, M. (2014). Web-tabanlı yabancı dil öğretiminde öğrenme nesnelerinin öğrenci başarısı üzerindeki etkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(1), 61-74.
- Batdı, V. (2016). Türkiye’deki Almanca öğretmenlerinin hizmet-içi alan eğitimine ilişkin görüşleri ile üstbilişsel farkındalık düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(4), 796-816.
- Bezir, Ç. ve Bahar, B. (2014). Second Life ortamında altı şapka düşünme tekniğinin dil eğitimi sürecine katkısı. *Eğitim ve Bilim*, 39(171), 392-406.
- Cingioğlu, A. (2015). Organizational culture in accepting and adapting innovations: Perceptions of English language lecturers at preparatory units at universities. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 23-33.
- Demiryürek, M. (2014). Türkiye’de yabancı dil öğretim yöntemlerinin tarihi gelişimi (1891-1928). *Eğitim ve Bilim*, 39(175), 192-202.
- Denizci, C. (2015). Proposition de tâchepour l’enseignement des séquences narratives, *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 129-142.
- Erdem, S. (2016). *Ortaokul-lise öğrencilerine ve İngilizce öğretmenlerine göre İngilizce öğretiminde karşılaşılan sorunlar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Erkmen, B. (2014). Novice EFL teachers’ beliefs about teaching and learning, and their classroom practices. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(1), 99-114.
- Genç, Z. S. (2014). İngilizce öğretiminde sözlü iletişim hatalarının düzeltilmesi: farklı dil düzeylerindeki Türk öğrencilerin tercihleri. *Eğitim ve Bilim*, 39(174), 259-271.
- Genç, G. (2015). Bağımsız yabancı dil öğrenme, öğrenme stilleri ve bazı değişkenler arasındaki ilişkinin araştırılması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 48(1), 129-160.
- Günday, R. (2007). Yabancı dil öğretiminde başarısızlığa neden olan etmenler üzerine bir araştırma. *Milli Eğitim Dergisi*, 175, 210-229.
- Güven, H. (2001). Yurt dışında ilköğretim, orta öğretim ve üniversitelerde yabancı dil nasıl öğretiliyor?. *Ana Dili, Dil ve Eğitim Dergisi*, 22, 40-44.
- Haznedar, B. (2010). Türkiye’de yabancı dil eğitimi: Reformlar, yönelimler ve öğretmenlerimiz. *International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, 11-13 November, Antalya.
- Işık, A. (2008). Yabancı dil eğitimimizdeki yanlışlar nereden kaynaklanıyor?. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 2(4), 15-26.
- Kandemir, A ve Tok, Ş. (2017). İlkokul 2. sınıf İngilizce öğretim programının katılımcı odaklı program değerlendirme yaklaşımıyla değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı 215, 27-69.
- Karasar, N. 2005. *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (15. Baskı). Ankara: Nobel Yayın.
- Koban Koç, D. (2015). The non-generic use of the definite article the in writing by Turkish learners of English. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 56-69.
- Köksal, D. Ve Dündar S. (2018). Developing a scale for self-regulated L2 learning strategy use. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2), 337-352
- Küçük, S.; Yılmaz, R. M. ve Göktaş, Y. (2014). İngilizce öğreniminde artırılmış gerçeklik: Öğrencilerin başarı, tutum ve bilişsel yük düzeyleri. *Eğitim ve Bilim*, 39(176), 393-404.
- Küçüktepe, C.; Eminoğlu Küçüktepe, S. ve Baykın, Y. (2014). İkinci sınıf İngilizce dersi ve programına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(22), 55-78.
- Mirici, İ. H. (2015). Yabancı Dil Öğretmeni Yetiştirmede Avrupa Politikaları ve Uygulamalar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(4), 42-52.
- Önal, M. (2000). Yabancı dil eğitimi hususunda felsefi bir yaklaşım. *Milli Eğitim Dergisi*, 146, 52-65.
- Özçelik, N. (2015). Üniversitede Fransızcanın ikinci yabancı dil olarak eğitimi/öğreniminde öğrenen özerkliği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 102-116.
- Özçelik, N. (2017). Fransızca okuma becerisi öğretiminde mikro-öğretim uygulamalarına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 99-111.
- Öztürk, M. Ve Yıldırım, A. (2015). İngilizce öğretim elemanlarının dil öğrenme süreçlerine ilişkin bilişleri ve bu bilişleri etkileyen faktörler. *Eğitim ve Bilim*, 40(182), 171-192.
- Öztürk, M. Yıldırım, A. (2019). Relationships between foreign language teachers’ cognitions and actions: evidence from instructors at tertiary-level. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1), 145-160.
- Paker, T. (2007). Problems of teaching English in schools in Çal region and suggested solutions. *21. yüzyıla girerken geçmişten günümüze Çal Yöresi: Baklan, Çal, Bekilli. Çal Yöresi Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Yayını*, 3, 684-690.

- Rızaoğlu ve Yavuz (2017). English language learners' comprehension and production of implicatures. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(4), 817-830.
- Saydı, T. (2015). An approach towards stylistics with didactic vocation for teaching French as foreign language. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 115-128.
- Sevinç, K. (2006). İlköğretim okullarında İngilizce öğretiminde karşılaşılan güçlüklerle ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi: Diyarbakır örneği. Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Solak, E. (2014). English learning strategies of various nations: A study in ilitary context. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 228-240.
- Soruç, A. (2015). Non-native teachers' attitudes towards English as a lingua Franca. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 239-252.
- Sönmez ve Baran, G. (2018). Araştırma yapmanın İngilizceyi yabancı dil olarak öğreten öğretmenlerin öğretmen araştırması açısından motivasyonlarına ve yeterliliklerine etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 43(195), 193-221.
- Şen, M ve Ağır, A. (2014). The effects of using an interactive white board in teaching English on the achievement of primary school students. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(22), 39-54.
- Tatlı, Z. ve Aksoy, D. A. (2017). Yabancı dil konuşma eğitiminde dijital öykü kullanımı. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 45(45), 137-152.
- Tertemiz, N. ve Ağıldere, S. (2015). Yabancı diller eğitimi bölümünde okuyan öğrencilerin yabancı dil öğretimine yönelik yeterlik inanç ve görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 252-268.
- Tilfarlıoğlu, F. Y. ve Öztürk, A. R. (2007). An Analysis of ELT Teachers' Perceptions of Some Problems Concerning the Implementation of English Language Teaching Curricula in Elementary Schools. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 3(1), 202-217.
- Toker, A. (2015). A study on how English departments are perceived by final year high school students. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 112-126.
- Türel, V. (2014). Learners' perceptions towards interactive multimedia environments. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(3), 167-184.
- Ünal, D. Ç.; Bozbıyık, M. ve Acar, Y. (2019). Almanca öğretiminde sınıf içi etkileşimsel becerilere ilişkin ihtiyaç analizi ve durum tespiti. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1), 1-26.
- Üstünbaş, İ. ve Ortaçtepe, D. (2016). Efl Learners' Use Of Formulaic Language in Oral Assessments: A Study On Fluency And Proficiency. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 578-593.
- Yalçın, P. (2014). The Professional Concerns Of Prospective Teachers Enrolled in English, French And German Teaching Departments. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(4), 256-266.
- Yavuz, M. A. (2001). Üniversitelerde yabancı dil öğretim sorunları ve çözüm önerileri. *Ana Dili, Dil ve Eğitim Dergisi*, S. 22, 34-39.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, G. ve Keşli Dollar, Y. (2017). Attitudes of Turkish EFL learners towards the use of drama activities in English. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 245-277.
- Zengin, Ö. ve Aksu, M. (2017). Türkiye'de yabancı dil eğitiminde teknoloji entegrasyonu üzerine alanyazın incelemesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 50(2), 79-104.